

ปี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ใส่ใจประชา นำพาสู่การปฏิรูปประเทศ

คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ปี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ใส่ใจประชา นำพาสู่การปฏิรูปประเทศ

คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สารบัญ

หน้าที่และอำนาจ.....	๑
รายนามกรรมการ.....	๑
สรุปผลการดำเนินงาน.....	๒
ผลงานโดดเด่น.....	๖

สรุปผลการดำเนินงานด้านกรรมาธิการ

๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

หน้าที่และอำนาจ

คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ กระทู้กิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเมือง ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ระบบการเลือกตั้ง และพรรคการเมือง รวมทั้ง การดำเนินการบริหารจัดการองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

รายนามกรรมาธิการชุดปัจจุบัน มีดังนี้

๑. นายกล้าณรงค์ จันทิก	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายกิตติ วะสีนนท์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายศิระชัย โชติรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ สุททกวาทิน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	เลขานุการคณะกรรมการ
๖. นายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล	โฆษกคณะกรรมการ
๗. พลเอก ชีรเดช มีเพียร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายสีมา สีमानันท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. พลเรือเอก กฤษฏา เจริญพานิช	กรรมาธิการ
๑๐. พลเอก จีรพงศ์ วรรณรัตน์	กรรมาธิการ
๑๑. รองศาสตราจารย์เจริญศักดิ์ ศาลากิจ	กรรมาธิการ
๑๒. พลตำรวจโท ชาญเทพ เสสสะเวช	กรรมาธิการ
๑๓. พลเอก เทพพงศ์ ทิพยจันทร์	กรรมาธิการ
๑๔. พลเรือเอก ธรวัชร ขจิตสุวรรณ	กรรมาธิการ
๑๕. พลเอก นพดล อินทปัญญา	กรรมาธิการ
๑๖. นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา	กรรมาธิการ
๑๗. ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร	กรรมาธิการ
๑๘. พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร	กรรมาธิการ
๑๙. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง	กรรมาธิการ
๒๐. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมาธิการ
๒๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลามเจริญทรัพย์	กรรมาธิการ
๒๒. พลตรี สันติพงศ์ ธรรมปิยะ	กรรมาธิการ
๒๓. นายอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ	กรรมาธิการ

๒๔. นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล

กรรมการ

๒๕. พลอากาศเอก อาคม กาญจนศิริณู

กรรมการ

สรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ

๑. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติมอบหมาย จำนวน ... ฉบับ
- ไม่มี

๒. รายงานการพิจารณาศึกษาเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๑๓ เรื่อง ดังนี้

๒.๑ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
กรณีศึกษา : พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐
กรณีศึกษา : พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

๒.๒ รายงานการพิจารณาศึกษารายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่ประจำปี ๒๕๕๗ ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและรายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘

๒.๓ รายงานการพิจารณาศึกษา รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๕๙

๒.๔ รายงานการพิจารณาศึกษา รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๕ รายงานผลการพิจารณาศึกษา รายงาน “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองและตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน””

๒.๖ รายงานการพิจารณาศึกษา รายงานการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ปี ๒๕๕๘ และรายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี ๒๕๕๘ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๗ รายงานการพิจารณาศึกษา รายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๕๙ และรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๒.๘ รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติมาตรการติดตามทรัพย์สินของรัฐคืนจากการเอาไปโดยมิชอบ พ.ศ.

๒.๙ รายงานการพิจารณาศึกษารายงานประจำปี ๒๕๕๘ ของศาลรัฐธรรมนูญ

๒.๑๐ รายงานการพิจารณาศึกษา “รายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๐ และรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐”

๒.๑๑ รายงานการพิจารณาศึกษา “รายงานการตรวจสอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘”

๒.๑๒ รายงานการพิจารณาศึกษารายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๐

๒.๑๓ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การเสริมสร้างความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย”

๓. การเดินทางไปราชการ

คณะกรรมการธิการ เดินทางไปราชการ ณ องค์กรตามรัฐธรรมนูญเพื่อพบปะสนทนา รับทราบข้อมูลการบริหารจัดการองค์กร ผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปองค์กร ตลอดจนการเดินทางลงพื้นที่เพื่อพบปะสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร ผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานและส่วนราชการในพื้นที่ต่างจังหวัด รวมทั้ง คณะกรรมการได้ให้ความรู้เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ หน่วยงานภาครัฐและต่อประชาชนในพื้นที่ จำนวน ๒๖ ครั้ง ดังนี้

๓.๑ การเดินทางศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๒๖ ครั้ง ดังนี้

- ๑) วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ๒) วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
- ๓) วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- ๔) วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ ศาลฎีกา แผนกคดีเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- ๕) วันที่ ๑๗ - ๑๘ เมษายน ๒๕๕๘ ณ จังหวัดสงขลา
- ๖) วันที่ ๖ - ๗ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ จังหวัดหนองบัวลำภูและจังหวัดเลย
- ๗) วันที่ ๑๗ - ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ จังหวัดพะเยาและจังหวัดเชียงราย
- ๘) วันที่ ๒๘ - ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ จังหวัดพังงาและจังหวัดภูเก็ต
- ๙) วันที่ ๑๐-๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘ ณ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน
- ๑๐) วันที่ ๒๑-๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ณ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดขอนแก่น
- ๑๑) วันที่ ๓๐-๓๑ มกราคม ๒๕๕๙ ณ จังหวัดตรัง
- ๑๒) วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๙ ณ สำนักงาน ป.ป.ช. (สนามบินน้ำ) จังหวัดนนทบุรี

- ๑๓) วันที่ ๒๒-๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ จังหวัดน่านและจังหวัดแพร่
 - ๑๔) วันที่ ๒๔-๒๕ กันยายน ๒๕๕๙ ณ จังหวัดกำแพงเพชร
 - ๑๕) วันที่ ๒๓-๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ จังหวัดเชียงใหม่
 - ๑๖) วันที่ ๔-๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - ๑๗) วันที่ ๑-๒ เมษายน ๒๕๖๐ ณ จังหวัดกระบี่
 - ๑๘) วันที่ ๒๑-๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ จังหวัดบึงกาฬและจังหวัดหนองคาย
 - ๑๙) วันที่ ๒๕-๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ จังหวัดระนอง
 - ๒๐) วันที่ ๑-๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ จังหวัดสงขลา
 - ๒๑) วันที่ ๒๐-๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ จังหวัดเชียงใหม่
 - ๒๒) วันที่ ๙-๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดเชียงใหม่
 - ๒๓) วันที่ ๒๐-๒๒ เมษายน ๒๕๖๑ ณ จังหวัดปัตตานีและจังหวัดสงขลา
 - ๒๔) วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
 - ๒๕) วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช.
 - ๒๖) วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ๓.๒ การเดินทางไปประชุมทวิภาคี จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้
- ๑) เดินทางไปเยือนและประชุมทวิภาคี ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐
 - ๒) เดินทางไปเยือนและประชุมทวิภาคี ณ สาธารณรัฐฟินแลนด์ สาธารณรัฐเอสโตเนีย สาธารณรัฐลัตเวียและสาธารณรัฐลิทัวเนีย ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑

๔. การสัมมนา จำนวน ๑๐ เรื่อง

- ๔.๑ เรื่อง “วิเคราะห์ร่างรัฐธรรมนูญ ในมุมมองด้านวิชาการและการเมือง” วันพุธที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการธิการ หมายเลข ๓๐๖-๓๐๗ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒
- ๔.๒ เรื่อง “การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์และเที่ยงธรรม” วันพุธที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการธิการ หมายเลข ๓๐๗-๓๐๘ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒
- ๔.๓ เรื่อง “การพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อความยั่งยืนของระบอบประชาธิปไตยไทย” วันจันทร์ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการธิการ หมายเลข ๓๐๖ - ๓๐๘ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒
- ๔.๔ การสัมมนาหัวข้อ “หลักความเป็นอิสระ : ภูมิคุ้มกันการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง” วันพุธที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ ห้องกรงธนบอลลูน ชั้น ๓ โรงแรมรอยัล ริเวอร์
- ๔.๕ การสัมมนาหัวข้อ “การกำหนดแนวทางและกิจกรรมการดำเนินงานของคณะกรรมการธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ” วันที่ ๑-๓ เมษายน ๒๕๕๙ ณ มาแคนน์ รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

๔.๖ การสัมมนา เรื่อง “ร่างกฎหมาย ป.ป.ช. : ก้าวใหม่แห่งการปฏิรูปการปราบปราม การทุจริต” วันพุธที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๐๖-๓๐๗ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

๔.๗ การเสวนา เรื่อง “การเรียนรู้เพื่อสร้างพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย” วันพุธที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมรอยัล ริเวอร์

๔.๘ การเสวนาหัวข้อ “การเสริมสร้างความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย” วันอาทิตย์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมเมอเวนพิก สุริวงค์ โฮเต็ล จังหวัดเชียงใหม่

๔.๙ การสัมมนาหัวข้อ “รัฐธรรมนูญปราบโกง จะสัมฤทธิ์ผลได้จริงหรือไม่” วันพุธที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องแมจิก ๒ ชั้น ๒ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น หลักสี่ กรุงเทพมหานคร

๔.๑๐ การสัมมนาของคณะกรรมการการเมือง ประจำปี ในระหว่างวันศุกร์ที่ ๖ – วันอาทิตย์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมพินนาเคิล แกรนด์ จอมเทียน รีสอร์ท พัทยา จังหวัดชลบุรี

๕. พิจารณาเรื่องร้องเรียน จำนวน ๘ เรื่อง ดังนี้

๕.๑ เรื่อง ขอให้ตรวจสอบว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อ้างอิงมติของวุฒิสภาด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือไม่ (นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ ผู้ร้อง)

๕.๒ เรื่อง ขอให้หาคนผิดและเรียกค่าสินไหมทดแทนจากการเสียหายทางการเมือง อันเกิดจากการยกเลิกการเลือกตั้ง เป็นเงินหนึ่งพันล้านบาท (นายทวีพงษ์ ดิษฐภู่ ผู้ร้อง) คณะกรรมการการกฤษฎาหมาย กระบวนการยุติธรรมและกิจการตำรวจ ขอให้พิจารณา

๕.๓ ร้องเรียนขอให้จัดเข้าสู่ระดับตำแหน่งที่ถูกต้องฯ

๕.๔ พิจารณา เรื่องร้องเรียนขอให้เร่งรัดและติดตามความคืบหน้าของคณะกรรมการไต่สวนฯ ป.ป.ช.

๕.๕ เรื่องร้องเรียน เรื่องเป็นเจ้าพนักงานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบด้วย กฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา

๕.๖ เรื่อง ขอให้พิจารณาตรวจสอบทบทวนและยุติการอนุญาตให้ฝังกลบขยะมูลฝอย

๕.๗ ข้อเสนอในที่ประชุมตามโครงการสถานิติบัญญัติแห่งชาติพบประชาชน ณ จังหวัดนครพนม

๕.๘ เรื่องร้องเรียน เรื่อง กล่าวหา ร้องเรียนธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และ เจ้าหน้าที่ของธนาคารฝ่ายพิจารณาวิเคราะห์สินเชื่อ สำนักงานธุรกิจเชียงใหม่และฝ่ายบริหารทรัพย์สิน พร้อมขายธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ทุจริตต่อหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ลูกค้า

ผลงานโดดเด่นของคณะกรรมการธิการการเมือง
สภาอนัติบัญญัติแห่งชาติ

ผลงานเด่นของคณะกรรมการการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เรื่อง “การเสริมสร้างความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย”

๑. ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

ประเทศไทยกำลังเข้าสู่ยุคสมัยแห่งการขับเคลื่อนประเทศด้วยการปฏิรูปประเทศในทุกด้าน เพื่อการสร้างความสามัคคีปรองดองระหว่างคนในชาติ และการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเพื่อกำหนดอนาคตของประเทศใน ๒๐ ปีข้างหน้า ซึ่งการที่จะบรรลุเป้าหมายนั้นได้ ความสำคัญอยู่ที่ประชาชนคนไทย ที่จะเป็นกลไกสำคัญที่สุด หรืออาจกล่าวได้ว่าประชาชนคนไทยนั่นเองที่เป็นต้นเหตุของปัญหาและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาทั้งปวง ดังนั้น แนวความคิดในเรื่อง “ความเป็นพลเมือง” คือการให้ประชาชน (People) ได้ตระหนักถึง “หน้าที่” (Burden) ความรับผิดชอบ (Accountability) และ “อำนาจ” (Authority) ของตนต่อบ้านเมือง จึงเป็นข้อเสนอหนึ่ง ที่เชื่อว่าเป็นทางออกที่เป็นไปได้มากที่สุดทางเลือกหนึ่ง โดยมีกระบวนการสร้างพลเมืองขึ้นมาใหม่เพื่อรองรับอนาคตของประเทศที่กำลังขับเคลื่อนอยู่ในเวลานี้

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่พึงประสงค์ของประเทศไทย แสวงหากลไกและกลุ่มเป้าหมายในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศมาตรา ๒๕๗ – มาตรา ๒๖๑ เพื่อให้เกิดจิตสำนึกความเป็นพลเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ตระหนักถึงหน้าที่ที่สำคัญต่อประเทศชาติในการใช้สิทธิเลือกตั้งโดยพิจารณาลงคะแนนให้คนดีได้มีโอกาสในการปกครองประเทศ

๓. สาระสำคัญของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพภายใต้กรอบการศึกษาถึงแนวทางการปลูกฝังแนวคิดความเป็นพลเมืองให้กับประชาชนในช่วงวัยตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยผู้สูงอายุ และกลุ่มอาชีพที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๔. ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะ

๔.๑ ข้อสังเกต

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะสำคัญในความเป็นพลเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่คนไทยพึงมี คือ มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน

พระมหากษัตริย์ ความรับผิดชอบตนเองและพึ่งตนเองได้ เคารพหลักความเสมอภาค เคารพความแตกต่าง มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดยส่วนรวม มีวินัย เคารพกฎหมาย ยึดถือในจารีตประเพณี มีความเข้าใจในระบอบการเมืองไทย ยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน และมีความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ประเทศไทยมีหลายองค์กรซึ่งเป็นกลไกในการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง ซึ่งผลการพิจารณาศึกษาพบว่ามีกรดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง ทั้งภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม แต่ยังเป็นกรดำเนินงานโดยขาดการประสานความร่วมมือ ยกตัวอย่าง การดำเนินการของภาคราชการ นั้น นอกจากกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินการในระบบการศึกษาแล้วนั้น ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งสามารถดำเนินการเผยแพร่ความรู้ความเป็นพลเมืองไปยังประชาชนโดยทั่วไปในภูมิภาคต่าง ๆ ได้ หรือสถาบันพระปกเกล้าซึ่งสามารถเป็นหน่วยงานซึ่งสามารถบูรณาการงานด้านวิชาการ ทั้งภาคราชการ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองของประเทศไทย ในปัจจุบัน ได้มีหลายองค์กรที่ได้ดำเนินการแล้วแต่ยังขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลไกทางสังคมที่ควรมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองมากขึ้นกว่าปัจจุบัน คือ สถาบันครอบครัว ชุมชน และสื่อมวลชน ทั้งนี้ กระบวนการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็กถึงผู้สูงอายุ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงอาจกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ สำหรับภาคราชการอาจใช้งบประมาณสำหรับการส่งเสริมประชาธิปไตยซึ่งได้รับการจัดสรรในทุกกระทรวงดำเนินการโดยสร้างตัวชี้วัดในการดำเนินการที่ชัดเจน รวมถึงคณะกรรมการเลือกตั้ง ควรได้จัดสรรงบประมาณจากกองทุนเพื่อให้พรรคการเมืองดำเนินการดังกล่าว

กระบวนการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองควรดำเนินการโดยการให้องค์ความรู้ และฝึกทักษะควบคู่กันไป โดยการฝึกทักษะถือเป็นการดำเนินการซึ่งมีความสำคัญกว่าการให้ความรู้

ควรนำแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะความเป็นพลเมืองตามกฎบัตรอาเซียนและแนวคิดความเป็นพลเมืองโลก ใช้เป็นองค์ความรู้ที่สำคัญในการเสริมสร้างความเป็นพลเมือง

ควรกำหนดแผนแม่บทการเสริมสร้างพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในแต่ละช่วงของการพัฒนา เพื่อให้เกิดการบูรณาการของยุทธศาสตร์ร่วมกันของแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการนำไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานทุกหน่วยของภาครัฐและองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน และมีความต่อเนื่องของการพัฒนาการเสริมสร้างพลเมืองของประเทศตามระบอบประชาธิปไตยที่ยั่งยืน

ทั้งนี้ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๘/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณารายงานการพิจารณา เรื่อง “การเสริมสร้างความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย” ซึ่งคณะกรรมการการเมืองพิจารณาเสร็จแล้ว และมีมติเห็นด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๕. การดำเนินงานของฝ่ายบริหาร

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ส่งรายงานการพิจารณา เรื่อง “การเสริมสร้างความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย” พร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการเมือง ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๗ วรรคสอง ไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ผลงานเด่นของคณะกรรมการการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เรื่อง “การพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ”

๑. ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นช่วงเวลาในการร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาขอโทษเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองภายใต้การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ระบบการเลือกตั้ง และพรรคการเมือง รวมทั้งการดำเนินการบริหารจัดการขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการการเมือง ได้มุ่งเน้น ในการศึกษาและรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งกำหนดว่าในการจัดทำ ร่างรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญนำความเห็นของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มาประกอบการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ ความเห็นในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญจะเป็นความเห็นเฉพาะในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยอำนาจหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการการการเมือง จึงให้ความสำคัญในการศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยนำร่างในชั้นการพิจารณา ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมาพิจารณาศึกษาเป็นการล่วงหน้า

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้แก่กรรมการ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการเตรียมความพร้อม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๓. วิธีการศึกษา

คณะกรรมการการการเมือง ได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการศึกษาข้อมูล และแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์มาให้ข้อมูล โดยมีหลักในการพิจารณาคือ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย ศึกษาช่วงโหว่ของกฎหมาย และพัฒนาการของกฎหมาย

นอกจากนี้ คณะกรรมการการการเมืองยังได้มีการจัดสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น เพื่อรวบรวม ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาศึกษาร่างรัฐธรรมนูญ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๓.๑ หัวข้อ “วิเคราะห์ร่างรัฐธรรมนูญ ในมุมมองด้านวิชาการและการเมือง”

๓.๒ หัวข้อ “การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์และเที่ยงธรรม”

๓.๓ หัวข้อ “การพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อความยั่งยืนของระบอบประชาธิปไตยไทย”

๓.๔ หัวข้อ “ร่างกฎหมาย ป.ป.ช.: ก้าวใหม่แห่งการปฏิรูปการปราบปรามการทุจริต”

ในการพิจารณาศึกษาคณะกรรมาธิการได้นำร่างรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในชั้นการยกร่างและที่มีการเผยแพร่ให้นำมาพิจารณาเป็นการล่วงหน้า พร้อมทำความเข้าใจเสนอไปยังส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญได้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมาธิการ คือ ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต และนายเสรี สุวรรณภานนท์ ประธานคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๔. การดำเนินการ

๔.๑ คณะกรรมาธิการการเมือง ได้รวบรวมความเห็นต่าง ๆ นำมาประมวล และทำความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในส่วนของคุณคณะกรรมาธิการ ตามกรอบหน้าที่และอำนาจ ตามประเด็นที่คณะกรรมาธิการพิจารณาศึกษา เสนอแนะและรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ประสงค์ โดยคณะกรรมาธิการได้เสนอความเห็น จำนวน ๕ ครั้ง

๔.๒ รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เสนอไปยังคณะกรรมาธิการสามัญพิจารณาศึกษาเสนอแนะและรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังนี้

๔.๒.๑ รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (ร่างที่คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยเป็นการพิจารณาหลักการสำคัญของร่างฯ)

๔.๒.๒ รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. (ร่างที่คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยเป็นการพิจารณาหลักการสำคัญของร่างฯ)

๔.๒.๓ รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. (ร่างที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติส่งให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยเป็นการพิจารณาหลักการสำคัญของร่างฯ)

๔.๒.๔ รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.

๔.๒.๕ รายงานผลการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. (ร่างฉบับที่ศาลรัฐธรรมนูญส่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ)

๔.๓ รายงานการพิจารณาศึกษาเสนอไปยังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๔.๓.๑ รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. (ร่างที่คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยเป็นการพิจารณาหลักการสำคัญของร่างฯ)

๔.๓.๒ รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. (ร่างที่คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยเป็นการพิจารณาหลักการสำคัญของร่างฯ)

๔.๓.๓ รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. (ร่างที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติส่งให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยเป็นการพิจารณาหลักการสำคัญของร่างฯ)

๔.๓.๔ รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. (ร่างฯ ฉบับลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙)

๔.๓.๕ รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. (หมวด ๑ และหมวด ๓) (ร่างที่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่งให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ)

๔.๓.๖ รายงานผลการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. (จากการพิจารณาศึกษาและผลการจัดสัมมนา)

๔.๓.๗ รายงานผลการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. (ค่านิยามศัพท์ หมวด ๒ และหมวด ๔ ถึงหมวด ๑๑) (ร่างที่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ส่งให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ)

๔.๔ รายงานการพิจารณาศึกษาเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รายงานการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. คณะกรรมาธิการได้รายงานต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

หมายเหตุ : สามารถค้นหารายงานได้ที่ www.senate.go.th/view/17/หน้าหลัก/TH-TH/

ออกแบบ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๐ \๒๒๔๔ ๑๕๖๑, ๐ \๒๒๔๔ ๑๓๘๑, ๐ \๒๔๓๑ ๙๔๓๒, ๐ \๒๔๓๑ ๙๔๓๕